

چالش قراردادهای بلاتکلیف صنعت برق

روزنامه امروز آرشو روزنامه آرشو ویژه نامه آگهی اشتراک درباره ما تماس با ما آشنایی با ما آشنایی با ما آشنایی با ما
خبر دنیا صنعت، معدن و بازرگانی مسکن و عمران بورس بازارها سیاست گذاری بانک و بیمه خودرو

روزنامه شماره ۴۸۱۵ - نیرو
شماره روزنامه: ۴۸۱۵ | تاریخ چاپ: ۱۳۹۸/۱۱/۱۳ | شماره خبر: ۳۳۳۳۳۳۳۳ | بزرگنمایی متن خبر

چالش قراردادهای بلاتکلیف صنعت برق

سپهر برزی‌مهر
دبیر سندیکای صنعت برق ایران
قراردادهای متوقف هنوز هم یکی از مهم‌ترین گلوگاه‌های صنعت برق ایران است. چالشی که به‌رغم پیگیری‌های گسترده سندیکای صنعت برق ایران، همچنان لاینحل باقی مانده است.

قراردادهای بلاتکلیف صنعت برق، مساله پدیده‌ای است که مهم‌ترین ریشه‌اش، جهش ناگهانی قیمت ارز در سال ۹۱ و پس از آن در سال ۹۶ است. آمار وزارت نیرو نشان می‌دهد این صنعت بیش از ۴۰۰ قرارداد متوقف در حوزه‌های انتقال و توزیع دارد که از این تعداد قریب به ۳۳ قرارداد از میانه‌های دولت دهم تا امروز که عمر دولت دوازدهم به نیمه رسیده است، همچنان بلاتکلیف مانده‌اند. این تعداد در طول سال ۹۶ تا ۹۷ به دلیل افزایش ناگهانی قیمت‌ها و بی‌ثباتی حاکم بر فضای کسب‌وکار افزایش چشمگیر یافت. البته در طول یک سال و اندی اخیر هم قریب به ۵۰ قرارداد دیگر زمین‌گیر شده‌اند تا وزارت نیرو به یکی از رکوردداران قراردادهای بلاتکلیف بدل شود. ارزش این قراردادها رقمی بالغ بر ۱۴۰۰ میلیارد تومان است و فسخ آنها می‌تواند

قراردادهای متوقف هنوز هم یکی از مهم‌ترین گلوگاه‌های صنعت برق ایران است. چالشی که به‌رغم پیگیری‌های گسترده سندیکای صنعت برق ایران، همچنان لاینحل باقی مانده است. قراردادهای بلاتکلیف صنعت برق، مساله پدیده‌ای است که مهم‌ترین ریشه‌اش، جهش ناگهانی قیمت ارز در سال ۹۱ و پس از آن در سال ۹۶ است. آمار وزارت نیرو نشان می‌دهد این صنعت بیش از ۴۰۰ قرارداد متوقف در حوزه‌های انتقال و توزیع دارد که از این تعداد قریب به ۳۳ قرارداد از میانه‌های دولت دهم تا امروز که عمر دولت دوازدهم به نیمه رسیده است، همچنان بلاتکلیف مانده‌اند. این تعداد در طول سال ۹۶ تا ۹۷ به دلیل افزایش ناگهانی قیمت‌ها و بی‌ثباتی حاکم بر فضای کسب‌وکار افزایش چشمگیر یافت. البته در طول یک سال و اندی اخیر هم قریب به ۵۰ قرارداد دیگر زمین‌گیر شده‌اند تا وزارت نیرو به یکی از رکوردداران قراردادهای بلاتکلیف بدل شود. ارزش این قراردادها رقمی بالغ بر ۱۴۰۰ میلیارد تومان است و فسخ آنها می‌تواند

مجمع عمومی موسس اتاق مشترک بازرگانی ایران و سوریه

اعطای تندیس حمایت از تولید ملی به گروه صنعتی پارس ساختار

اعزام هیات تجاری به روسیه از ۱۳ تا ۱۵ اسفند

امکان خروج برخی نیروگاه‌ها از مدار تولید برق

بهره برداری از ۲۲۷ طرح در کشور، تا پایان امسال

مالیات بر ظاهر

۵

است و بخش خصوصی صنعت برق هم به خوبی به این محدودیت آگاهی دارد. اما مساله بزرگتر جایی ایجاد می‌شود که وزارت نیرو، توانیر و شرکت‌های تابعه‌اش از انجام هر اقدامی برای تعیین تکلیف این قراردادها سر باز می‌زنند. دلیل آنها محدودیت‌های ناشی از نظارت‌های سازمان بازرسی و سایر نهادهای مرتبط است. ساده‌ترین راهکار برای آنها هیچ کاری نکردن است. درست به همین دلیل با اطمینان می‌توان گفت که این وزارتخانه نه تنها از عهده تامین مالی قراردادهای متوقف صنعت برق بر نمی‌آید، بلکه اراده‌ای هم برای حل این مساله ندارد و به نظر می‌رسد مدت‌هاست این موضوع را به‌رغم پیگیری‌های مستمر بخش خصوصی از اولویت خارج کرده است. این درحالی است که به دلیل شرایط ویژه اقتصادی کشور و جنگ اقتصادی که ایران ناخواسته درگیر آن شده است، سیاست‌های حاکمیت بر حل و فصل مشکلات بخش خصوصی به‌ویژه حوزه تولید متمرکز شده و تاکید دارد. شاهد این مدعا تاکید مقام معظم رهبری بر تمرکز دستگاه‌های اجرایی برای حل چالش‌های حوزه تولید است. ایشان در آخرین نشست خود با فعالان اقتصادی که در آخرین روزهای آبان ماه برگزار شد، به صراحت بر لزوم تصمیم‌گیری قاطع سازمان‌ها و نهادهای مسوول به منظور رفع موانع پیش روی تولید ملی تاکید کرده و فرمودند: «اینکه می‌گویند «بی‌خطرترین کار، تصمیم نرفتن است»، این جزو خطرناک‌ترین افکار است؛ یکی از خطرناک‌ترین فکرها همین فکر است که آدم بگوید «چون من اگر تصمیم بگیرم فلان دستگاه نظارتی این جور می‌گوید، فلان مانع‌تراش این جور می‌گوید، پس راحت‌تر این است که تصمیم نگیرم»؛ این بسیار

خطرناک است.»

ایشان همچنین در بخش دیگری از سخنان خود خطاب به مسوولان دستگاه‌های اجرایی تاکید کردند: «باید تصمیم بگیرید، باید اقدام کنید، باید با سختی‌ها بسازید؛ موانع را باید برطرف کنید؛ بنده هم پشت قضیه ایستاده‌ام؛ این را شما بدانید که من دفاع می‌کنم، کمک می‌کنم.» مقام معظم رهبری ضمن تاکید بر لزوم پیشرفت تولید در کشور، تولید ملی را علاج کار دانسته و عنوان کردند: «راهبرد اساسی ما مصون‌سازی اقتصاد از تحریم است؛ آسیب‌ناپذیر کردن و در واقع مسلح کردن انقلاب به سلاح تولید داخلی و اراده داخلی و مانند اینها است.»

به‌رغم همه آنچه رهبری بر آن تاکید داشته‌اند، وزارت نیرو در طول بیش از هشت سال اخیر عدم تصمیم‌گیری برای قراردادهای بلا تکلیف صنعت برق را ساده‌ترین راه‌حل ممکن دانسته و با وجود پیگیری‌های مستمر و چندساله سندیکا به‌عنوان نماینده بخش خصوصی صنعت برق، تلاش کرده به بهانه پاسخگویی به نهادهایی مانند سازمان بازرسی از ارائه راهکارهای عملیاتی برای حل این چالش‌ها خالی کند. نتیجه کار فسخ یکسویه برخی از این قراردادها بوده درحالی که پیمانکار در توقف این قراردادها عملاً کوچک‌ترین سهمی نداشته و تنها به دلیل شرایط بی‌ثبات حاکم بر اقتصاد کشور و افزایش چشمگیر قیمت ارز از ادامه کار بازمانده است. این در حالی است که در همین وزارتخانه، معاونت آب و آبفا طی دستورالعملی، تکلیف تمامی شرکت‌های تابعه‌اش را برای قراردادهایی از این دست روشن کرد و در مدت کوتاهی بخش بزرگی از بحران قراردادهای متوقف حوزه آب و آبفا را برطرف کرد. در معاونت برق و انرژی، اما هیچ‌کس مسوولیت ابلاغ یک

دستورالعمل شجاعانه را برای مواجهه با مساله‌ای که به تدریج ریشه بخش خصوصی این صنعت را می‌خشکاند، عهده‌دار نمی‌شود.

اگرچه در طول این سال‌ها سندیکا تلاش کرد حتی الامکان از فسخ قراردادها جلوگیری کرده و برای تعیین تکلیف آنها زمان بخرد، اما نکته واضح این است که حل این چالش که ابعادی ملی دارد، بیش از هر چیز به جسارت، عزم و تصمیم وزارت نیرو، توانیر و شرکت‌های تابعه آن وابسته است. در این بین توانیر دائماً به دنبال اخذ اختیاراتی برای حل مساله از وزارت نیرو است. اختیاراتی که تفویض بسیاری از آنها در حوزه وظایف حاکمیتی این وزارتخانه دیده می‌شود، اما متأسفانه هنوز هم اراده یا شاید شجاعت این تفویض اختیار در وزارت نیرو وجود ندارد یا شاید مساله قراردادهای متوقف و ادامه حیات بخش خصوصی صنعت برق از نظر مسوولان این وزارتخانه نسبت به سایر مشکلات از اهمیت کمتری برخوردار است.

حال سوال این است که چرا هنوز دستگاه‌های اجرایی اقدام ملموسی در این راستا انجام نداده‌اند و کار را به برگزاری جلسات مشترک بدون خروجی مشخص و عملیاتی محدود کرده‌اند؟ واقعیت این است که امروز مسیر تصمیم‌گیری، هموارتر از هر زمان دیگری است و دستگاه‌های اجرایی برای حل مشکلاتی که حل آنها تا حدی خارج از اختیارات معمول آنها است، پشتوانه‌ای محکم در سطح حمایت مقام معظم رهبری دارند.

مجمع عمومی موسس اتاق مشترک بازرگانی ایران و سوریه

مجمع عمومی موسس اتاق مشترک بازرگانی ایران و سوریه ۴ اسفند سال جاری ساعت ۱۴ در سالن اجتماعات طبقه هشتم اتاق ایران برگزار می‌شود. علاقمندان برای حضور در این مجمع می‌توانند طی نامه‌ای مدارک مورد نیاز جهت ثبت نام به شرح ذیل را حداکثر تا تاریخ ۹۸/۱۱/۲۷ به شماره نمابر ۸۸۸۲۵۱۱۱ ارسال کنند.

الف- تصویر کارت بازرگانی یا عضویت اتاق های سراسر کشور

ب- تصویر یکی از مدارک مثبت دال بر فعالیت تجاری با کشور سوریه (اظهاری نامه گمرکی دال بر سابقه تجارت با کشور سوریه، مستندات ثبت شرکت در کشور سوریه و یا سوابق مشارکت در مناقصه های برگزار شده در این کشور، ارائه مدارک مثبت دال بر حمل بار از یا به مقصد کشور سوریه)

ج- تصویر فیش واریزی به مبلغ ۵ میلیون ریال به حساب جام بانک ملت به شماره ۱۵۱۵۱۱۵۱۱۵ به نام اتاق ایران با شناسه واریزی: ۹۹۰۰۸۰۳۰۱۲۷ علاقمندان می‌توانند جهت کسب اطلاعات تکمیلی و اطلاع از آخرین وضعیت ثبت نام خود با شماره تلفن ۸۵۷۳۲۳۸۸ تماس حاصل فرمایند.

بر اساس اعلام معاونت بین‌الملل اتاق ایران هزینه بلیت پرواز ۴۵,۵۵۰,۰۰۰ ریال برای هر نفر عضو و برای اعضای اتاق با احتساب ۱۵ درصد افزایش هزینه، ۵۲,۳۰۰,۰۰۰ ریال خواهد بود که توسط فرد متقاضی و از طریق لینک ثبت‌نام به صورت آنلاین و علی‌الحساب پرداخت می‌شود.

هزینه صدور روادید نیز ۸۰ دلار است که به همراه ۱۰۰ دلار هزینه ترانسفر در روسیه، باید به صورت حضوری در اختیار امور مالی اتاق ایران قرار گیرد. پرداخت هزینه اقامت در هتل حدود ۲۰۰ دلار به ازای هر شب اقامت و غذا توسط متقاضی و در محل پرداخت می‌شود. همچنین لازم است عوارض خروج از کشور نیز از طریق سامانه پرداخت عوارض خروج از کشور قبل از اعزام توسط متقاضی پرداخت شده و پرینت تأیید پرداخت و کد مربوطه همراه وی باشد.

متقاضیان پس از تکمیل فرم و ثبت نهایی در این قسمت، مدارک زیر را حداکثر تا تاریخ ۲۹ بهمن ۹۸ به معاونت امور بین‌الملل اتاق ایران، تحویل دهند:

درخواست کتبی رزرو هتل به همراه اصل گذرنامه (اعتبار ۷ ماه از زمان اعزام)

دو قطعه عکس رنگی

کپی رنگی از صفحات اول و دوم پاسپورت

پرینت پرداخت عوارض خروج از کشور

اصل پاسپورت

پرینت تأیید ثبت‌نام از لینک اعلام شده

کپی رسید پرداخت ارز جهت صدور روادید و

ترانسفر (۱۸۰ دلار)

علاقمندان می‌توانند برای کسب اطلاعات بیشتر در

مورد مشارکت و ثبت‌نام در هیأت اعزامی با خانم

جلیل‌زاده، به شماره ۸۵۷۳۲۳۷۵ تماس بگیرند.

به سرپرستی رئیس اتاق ایران انجام می‌شود؛

اعزام هیأت تجاری به روسیه از ۱۳ تا ۱۵ اسفند

هیأت تجاری اتاق ایران با همکاری اتاق مشترک بازرگانی ایران و روسیه به سرپرستی رئیس پارلمان بخش خصوصی کشور ۱۳ تا ۱۵ اسفند برابر با ۳ تا ۵ مارس ۲۰۲۰ به روسیه اعزام می‌شود.

"های تک" در شرکت‌های زیر مجموعه این گروه صنعتی تعلق گرفت.

اختراع و تولید دکل‌های بتنی تک پایه انتقال نیرو در ولتاژهای مختلف در شرکت پارس ساختار، تولید ورق ضخیم ۳ میلی متر برای اولین بار در کشور در شرکت صنایع فولاد شهریار تبریز و تولید مقاطع فولادی با آلیاژهای خاص در شرکت ذوب نورد توانا رام از موارد مهم و قابل توجه تولید ملی در شرکت‌های وابسته به گروه صنعتی پارس ساختار است.

لازم به ذکر است جشنواره ملی حاتم (حمایت از تولید ملی) با مشارکت نهادها و سازمان‌های دولتی و خصوصی با محوریت بررسی فعالیت‌های ارزش آفرین و توانمندی‌های بالقوه و بالفعل اقتصادی کشور و همچنین تجلیل از فعالان این عرصه به صورت سالانه برگزار می‌شود.

اعطای تندیس حمایت از تولید ملی به گروه صنعتی پارس ساختار

هفتمین گردهمایی بزرگ مسئولین دولت و مدیران بنگاه‌های برتر اقتصاد ایران و دومین جشنواره حمایت از تولید ملی - حاتم - با حضور دکتر شریعتمداری وزیر محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دکتر نهان‌دیان معاون اقتصادی رئیس جمهور، نمایندگان مجلس، معاونین وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت امور خارجه، مقامات سازمان‌های دولتی و برخی فعالان اقتصادی، سه‌شنبه ۸ بهمن‌ماه در مرکز همایش‌های بین‌المللی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران برگزار و طی آن از برگزیدگان همایش تقدیر شد.

شایان ذکر است تندیس این جشنواره با داوری کمیته علمی برای راه اندازی و انجام فعالیت‌های بنیادین و ارزشمند در جهت ارتقای کیفی و کمی تولیدات و خدمات کشور به گروه صنعتی پارس ساختار به دلیل تولید محصولات

امکان خروج برخی نیروگاه‌ها از مدار تولید برق / خاموشی احتمالی در راه است؟

در حالی که تأمین سوخت گاز نیروگاه‌ها از سوی وزارت نفت این روزها با مشکلاتی مواجه شده و به شکل قابل توجهی کاهش دارد، گزارش‌ها حاکی از این است که امکان اینکه برخی نیروگاه‌ها از مدار تولید برق خارج شوند و خاموشی برق داشته باشیم، زیاد است. به گزارش خبرگزاری فارس، در حالی که از ابتدای امسال تا هفته گذشته مصرف برق ۲,۳ رشد داشت، گفته می‌شود که در طی یک هفته گذشته، به دلیل موج سرما و کاهش دمای هوا، مصرف برق در کنار افزایش مصرف گاز به شکل قابل توجهی رشد داشته است و مردم به سمت استفاده از وسایل گرمایشی رفته‌اند. بنا بر این گزارش، نکته‌ای این روزها حائز اهمیت است این است که مسؤولان ارشد توانیر همواره تأکید می‌کردند که در روزهای تابستان باید مصرف برق کاهش یابد تا از قطع برق جلوگیری شود، اما امسال برای اولین بار در چند روز اخیر شاهد این هستیم که هشدارهایی برای جلوگیری از بروز خاموشی برق داده می‌شود. این گزارش می‌افزاید، اگرچه این هشدارها در زمینه بروز خاموشی‌ها در زمستان امسال از کمبود

ظرفیت تولید برق ناشی نمی‌شود، اما آمارها نشان می‌دهد که بیک مصرف برق در حال حاضر به شب منتقل شده و به حدود ۳۸ هزار مگاوات است. اگرچه ظرفیت تولید برق کشور در حال حاضر به صورت اسمی به ۶۰ هزار مگاوات رسیده است، اما شواهد حاکی از این است که امسال نیروگاه‌ها با کسری شدید سوخت گاز مواجه شده‌اند، به طوری که روزانه تنها ۷۰ میلیون مترمکعب به نیروگاه‌ها سوخت گاز تحویل داده می‌شود. چون نیروگاه‌ها امسال با کسری شدید سوخت گاز در زمستان مواجه شده‌اند، هشدارهایی داده می‌شود مبنی بر اینکه شاید نیروگاه‌ها در سوخت مایع نیز با محدودیت‌هایی مواجه شوند و همین مسئله باعث شود تا برخی از نیروگاه‌ها از مدار تولید خارج شوند. غلامعلی رخشانی‌مهر معاون هماهنگی توزیع شرکت توانیر در گفت‌وگو با فارس تأکید کرد: از شهروندان می‌خواهیم با مدیریت مصرف برق و گاز خود شرایطی را فراهم کنند تا تمام مردم از برق و گاز در این فصل سال استفاده کنند تا بتوانیم با پشت سر گذاشتن فصل سرما که احتمالاً تا چند روز آینده از برودت هوا کاسته خواهد شد، بتوانیم به تأمین برق مردم اقدام کنیم.

وی گفته بود، ظرفیت تولید برق در کشور به ۸۲ هزار مگاوات رسیده و ۹۰ درصد برق نیز در نیروگاه‌های حرارتی تولید می‌شود که خوراک عمده این نیروگاه‌ها گاز بوده و در صورت کمبود، از سایر سوخت‌ها استفاده می‌شود.

به گزارش خبرنگار فارس، گزارش‌ها حاکی از این است که ۶ نیروگاه کشور تا دو هفته پیش به دلیل کمبود سوخت گاز از سوخت مازوت که برای محیط زیست مناسب نیستند برای تولید برق استفاده می‌کردند.

وزیر نیرو خبر داد:

بهره برداری از ۲۲۷ طرح در کشور، تا پایان امسال

وزیر نیرو از بهره برداری از ۲۲۷ طرح در کشور با سرمایه گذاری ۳۳ هزار میلیارد تومان، تا پایان امسال خبر داد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از وزارت نیرو، رضا اردکانیان، وزیر نیرو با بیان این که این وزارتخانه به برکت انقلاب اسلامی توانسته کارنامه بسیار درخشانی داشته باشد، از بهره برداری ۲۲۷ طرح در چارچوب پویش #هرهفته_الف_ب_ایران تا پایان امسال در کشور خبر داد.

اردکانیان با اشاره به سال‌های آبی ۹۶ - ۹۷ و ۹۷ - ۹۸ که به ترتیب خشک‌ترین و یکی از پرآب‌ترین سال‌ها در ۵ دهه اخیر بود گفت: مهم این است که توانستیم در ماه‌های پشت سر گذاشته ۱۳۳ طرح بزرگ را در ۲۲ استان کشور با سرمایه گذاری ۱۹ هزار و ۴۴۰ میلیارد تومان افتتاح کنیم.

بهره برداری از هزار و ۱۱۰ میلیارد تومان طرح در استان ایلام

به گفته این مقام مسوول افتتاح طرح‌های مختلف هر هفته ادامه دارد و هفته جاری در آغاز دهه فجر در استان ایلام خواهیم بود که در آن طرح‌هایی با سرمایه‌گذاری افزون بر هزار و ۱۱۰ میلیارد تومان

بهره برداری می‌شود. از جمله این طرح‌ها می‌توان به بهره برداری از کانال انتقال آب و شبکه آبیاری و زهکشی «فکه» به وسعت ۵۲ هزار هکتار و آبیگری سد مخزنی «شهدای ایلام» اشاره کرد.

اردکانیان ادامه داد: ان شاءالله تا پایان امسال همه ۲۲۷ طرح بزرگ را با سرمایه گذاری ۳۳ هزار میلیارد تومان افتتاح خواهیم کرد تا به خود و هموطنان نشان دهیم در شرایط تحریم و محدودیت‌ها هم چرخ‌های توسعه کشور با توجه به نقش زیرساختی آب و انرژی در حال حرکت است و دنیا ببیند با وجود تحریم‌ها و همانند دوران جنگ تحمیلی، چرخه جدیدی از خوداتکایی را در کشور سازماندهی می‌کنیم.

وزیر نیرو درباره حوادث اخیر ناشی از سیلاب در کشور بویژه در جنوب شرق کشور گفت: تلاش شد بعد از این همه حادثه غیر مترقبه و حوادث طبیعی مانند سیل، زلزله و طوفان که در همه جای دنیا آسیب‌های خود را دارد و خواهد داشت ما هم در شرایط یکسانی به سر ببریم.

هر هفته ۳۰ روستای کشور به شبکه آب سالم و پایدار وصل می‌شود

وزیر نیرو گفت: هر هفته ۳۰ روستای کشور به شبکه آب سالم و پایدار وصل و سعی می‌شود تا پایان دولت دوازدهم جمعیت هموطنان روستایی که از شبکه آب سالم و پایدار برخوردار می‌شوند به حدود ۱۰ میلیون نفر برسد. هر سال به طور متوسط یک میلیون و ۲۵۰ هزار نفر از این مزیت برخوردار می‌شوند و این شاخص بسیار ارزنده‌ای است. در سطح دنیا به‌ویژه کشورهای در حال توسعه این شاخص بهره‌مندی از حیث آب و برق و خدمات بهداشتی پایه در مناطق روستایی شاخص بسیار ارزنده و افتخار آمیزی است.

مالیات بر ظاهر

دکتر داود سوری

تامین مالی مخارج حکومت از منشأ مالیات بر فعالیت‌های اقتصادی و استقلال بودجه از درآمدهای نفتی چند دهه است که همواره به صورت لسانی مورد تاکید سیاست‌گذار بوده است؛ اما وجود درآمدهای نفتی سهل‌الوصول تاکنون اجازه نداده است که این تاکید در چارچوب برنامه‌ای منسجم و اندیشیده‌شده شکل عملیاتی به خود بگیرد.

اینک و با تشدید تحریم‌های ظالمانه بر صدور نفت و انتقال درآمدهای آن به کشور فرصتی پیش آمده است که سیاست‌گذار به اجبار به اصلاح نظام مالی خویش بپردازد و انتظاری طبیعی است که در معماری نظام مالی جدید به تمامی ظرفیت‌های اثرگذاری درآمدها و هزینه‌های دولت بر سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی کشور توجه شود و علاوه بر آن نظامی طراحی شود که از استحکام درونی برخوردار باشد و با بازگشت درآمدهای نفتی یا بر اثر مشکلات درونی منفعلی نشود. منظور از پایداری نظام مالی، تعادل پایدار و بلندمدت و نه برابری همیشگی درآمدها و هزینه‌ها است. ترازوی بودجه دو کفه درآمد و هزینه دارد که شاهین هر دو باید در یک مسیر و در کنار یکدیگر پرواز کنند. از ویژگی‌های بودجه متکی بر مالیات، حساسیت زیاد درآمد آن به نتیجه سیاست‌های اقتصادی-اجتماعی سیاست‌گذار و عملکرد نظام حکمرانی است. اگر تاکنون سیاست‌گذار از نوسان درآمدهای نفتی شاکی بود و در ظاهر به جایگزینی آن با درآمدهای مالیاتی اشتیاق نشان می‌داد، حداقل این شانس بزرگ را داشت که حجم درآمدهای نفتی فارغ از عملکرد

او تعیین می‌شدند، این شانس را داشت که نظارتی موثر از طرف جامعه بر عملکرد وی وجود نداشت و بسیاری از ناکارایی‌ها و سوءمدیریت‌هایش در سایه درآمدهای نفتی محو می‌شدند. مالیات بر خلاف نفت، منبع ثابتی نیست که تنها دغدغه سیاست‌گذار استخراج و فروش آن باشد. حجم مالیات بسیار به نتیجه رفتار، گفتار و پندار سیاست‌گذار بستگی دارد و اثر منفی هرگونه سوءتدبیر اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به سرعت بر درآمدهای مالیاتی منعکس می‌شود. علاوه بر این سیاست‌گذار باید نسبت به هزینه‌های خود نه تنها حساسیت بیشتری داشته باشد، بلکه به پرداخت‌کنندگان مالیات نیز پاسخگو باشد و بداند که درآمدهای او رابطه‌ای مستقیم با میزان پاسخگویی و کارایی وی دارد. سیاست‌گذار نمی‌تواند انتظار داشته باشد که مردم فقط هزینه‌های او را تامین کنند و بر فرآیند گزینش وی و عملکرد او کمترین نظارت را داشته باشند. اگر چه این ویژگی‌ها هر یک بسیار مثبت و متعلق به یک جامعه امروزی است، اما تحول ذهنی و عملکرد سیاست‌گذاری که به درآمدهای بی حساب و کتاب نفتی عادت کرده است به سرعت محقق نمی‌شود؛ درحالی‌که محدودیت‌های حاصل از دریافت مالیات با همان مالیات می‌آیند. تاریخ نیز نشان داده است که تکیه بر قدرت انحصاری سیاست‌گذار در وضع و اعمال قوانین مالیاتی نیز خیالی خوش بیش نیست. لازمه پایداری درآمدهای مالیاتی، تغییر رویکرد سیاست‌گذار به گسترش سیاست‌های موجد رشد اقتصادی و خلق ثروت است. به عبارت دیگر برای دریافت مالیات بیشتر ابتدا باید زمینه رشد درآمد، مصرف و انباشت ثروت در اقتصاد فراهم شود و سپس از درآمد و ثروت خلق‌شده به منظور تامین مخارج سیاست‌گذار و بازتوزیع درآمد مالیات اخذ

شود. از این رو است که مالیات کارکردی دو جانبه دارد از یکسو منبعی برای تامین مخارج سیاست‌گذار است و از سوی دیگر ابزاری برای اعمال سیاست‌های مالی مشوق رشد اقتصادی و برابری است که اتفاقاً این جنبه در ادبیات اقتصادی بسیار بیشتر مورد تاکید قرار گرفته است.

این روزها که موعد طرح بودجه سال آتی در مجلس و تصویب آن است، پیشنهادهایی درباره اخذ مالیات مطرح می‌شود که به نظر می‌رسد بیش از آنکه حاصل یک چارچوب فکری رشد محور باشد، حاصل گردش چشم و دیدن مظاهر ثروت است و بیش از آنکه دغدغه مالی‌های پایدار برای سیاست‌گذار داشته باشد، تنها تامین مالی مخارج دولت در سال آتی را در نظر دارند و توجهی به اثرات ماندگار این سیاست‌های «باری به هر جهت» بر تغییر رفتار عامل‌های اقتصادی ندارند. دوستی از مالیات بر دهک نام می‌برد و با ضرب و جمع چند عدد، درآمدی نجومی برای دولت متصور می‌شود. اما از خود نمی‌پرسد اصلاً چرا دهک باید مبنای اخذ مالیات باشد؟ اگر خانواری به دلیل درآمد یا مصرف بالا در دهک بالا قرار گرفته است که قبلاً مالیات بر درآمد و مصرف خود را پرداخته است! از این هم بگذریم آیا اصلاً دهک که مفهومی نظری است، جنبه کاربردی دارد؟ اگر می‌داشت چرا بیش از یک دهه که صحبت از هدفمندی یارانه‌ها است و بودجه کلانی نیز صرف شناختن این به اصطلاح دهک‌های درآمدی شده است، هنوز توفیقی نداشته‌ایم؟ دهک مفهومی نسبی است، فرض کنید دهک‌ها را هم شناختید و از دهک‌های بالاتر مالیات گرفتید، اخذ این مالیات جای آنها را با دهک‌های پایین‌تر عوض می‌کند، حال با این دهک‌های حالا بالاتر شده چه می‌کنید؟ صحبت از اخذ مالیات از خانه‌های خالی

می‌کنند و آن را کلید حل مشکل مسکن می‌دانند، اما نمی‌پرسند چرا در حالی‌که پیش‌بینی مثبتی از آینده بازار مسکن نیست، این خانه‌ها خالی باقی مانده‌اند؟ نمی‌دانند به محض وضع مالیات بر خانه‌های خالی آنها در ظاهر هم که شده پر می‌شوند و هزینه کشف خانه‌های واقعا خالی بسیار بیشتر از مالیات انتظاری خواهد بود و در انتها پولی به دست دولت نمی‌رسد. مالیات بر خودرو و خانه به اصطلاح لوکس نیز پیشنهاد خام دیگری است که عده‌ای با حدت تمام سنگ آن را به سینه می‌زنند. جایی که معیار لوکس بودن ارزش ریالی است، ریالی که ارزش آن هر روزه در پرتو خاصه خرجی‌های سیاست‌گذار کاهش می‌یابد و عده‌ای از مردم را بدون هزینه، لوکس‌نشین و لوکس‌سوار می‌کند! آیا این خودروهایی که اصطلاح لوکس کلیه عوارض و مالیات‌های قانونی را نپرداخته‌اند که دوباره باید مشمول مالیات شوند؟ چه فرقی است بین دو نفر که از سطح درآمد و ثروت یکسانی برخوردارند، اما یکی ظاهر را حفظ نمی‌کند و خودرو و مسکن لوکس استفاده می‌کند و دیگری با حفظ ظاهر از درآمد خود در خفا یا خارج از کشور منتفع می‌شود که اولی باید مالیات بپردازد و دومی نه؟ نتیجه این مالیات به خفا بردن و خروج سرمایه و ظاهرسازی نخواهد بود؟ مالیات بر عایدی سرمایه، مالیاتی معمول است؛ اما عایدی سرمایه در کشور ما چیست؟ آیا بر سر تعریف آن اجماعی شده است؟ آیا اصلاً چارچوب اقتصاد کشور اجازه چنین تعریفی را می‌دهد؟ چرا کسی توضیح نمی‌دهد در حال پخت چه آشی هستند؟ مسائل و سوالات پاسخ داده‌نشده زیادی در مورد سیاست‌های پیشنهادی وجود دارد که باعث می‌شود همچنان با دیده تردید به گذر از یک نظام مالی متکی بر نفت به نظام مالی مالیات محور نگریست.

کلید شفافیت تراکنش‌ها کجاست؟

اقدامات اخیر بانک مرکزی با هدف شفافیت تراکنش‌های بانکی در راستای اجرای بند «ح» تبصره ۱۶ قانون بودجه ۹۸ است و موجب جلوگیری فعال و پیشینی از فعالیت‌های مجرمانه و پولشویی و اخلاص در نظام اقتصادی کشور و همچنین افزایش درآمد مالیاتی دولت می‌شود.

به گزارش خبرگزاری فارس، عبدالناصر همتی رئیس کل بانک مرکزی اخیراً با صدور بخشنامه ای اعلام کرد: «انتقال وجه بیش از ۱۰ میلیارد ریال به صورت درون بانکی و بین بانکی (ساتنا) باید همراه با درج بابت و ارائه اسناد مثبت به شعب بانک‌ها باشد».

یک روز بعد، همتی با انتشار پستی در صفحه اینستاگرام خود اعلام کرد: «قدم بعدی بانک مرکزی جداسازی حساب‌های شخصی و تجاری است». رئیس کل بانک مرکزی با تأکید بر اینکه یکی از اقدامات بر زمین مانده و بسیار مهم بانک مرکزی برای جلوگیری از پولشویی و سفته‌بازی، اعمال نظارت مؤثر و مبتنی بر اصول بانکداری مدرن بر حجم، دلیل و ذی‌نفعان تراکنش‌های پولی در شبکه بانکی است، نوشت: «این اقدامات جهت ساماندهی نقل و انتقالات پولی به نظارت کامل در چرخه ریال ادامه خواهد یافت. در هیچ کشوری مقام ناظر بانکی اجازه نمی‌دهد که نقل و انتقال بانکی بدون مستندات و اطلاع بانک از مبدأ و مقصد و دلیل انتقال وجوه از ذی‌نفعان انجام گیرد».

کارشناسان اعتقاد دارد این اقدامات بانک مرکزی که بر مبنای بند «ح» تبصره ۱۶ قانون بودجه ۹۸ صورت گرفته و گام‌های بزرگی در راستای

شفافیت تراکنش‌های بانکی در کشور و نهایتاً مبارزه با سوداگری و فرار مالیاتی است. اما شفافیت تراکنش‌های بانکی چیست و چه ضرورتی دارد؟
*بند «ح» تبصره ۱۶ قانون بودجه چه بود و تصویب آن چه مزایایی داشت؟
به گزارش فارس، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در قالب بند «ح» تبصره ۱۶ قانون بودجه ۹۸ مصوب کرده بودند:

«به منظور افزایش شفافیت تراکنش‌های بانکی، مبارزه با پولشویی و جلوگیری از فرار مالیاتی:

۱- بانک مرکزی مجاز است ظرف مدت یک‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون حساب‌های بانکی اشخاص حقیقی فاقد شماره ملی و افراد حقوقی فاقد شناسه ملی را مسدود کند.

۲- کلیه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری موظفند براساس درخواست سازمان امور مالیاتی فهرست حساب‌های بانکی و اطلاعات مربوط به کلیه تراکنش‌های بانکی (درون بانکی و بین‌بانکی) مؤدیان را به صورت ماهانه در اختیار سازمان امور مالیاتی قرار دهند.

۳- بانک مرکزی با تصویب شورای پول و اعتبار، برای شفافیت تراکنش‌های بانکی به‌صورت یکسان یا متناسب با سطح فعالیت اشخاص حقیقی از نظر عملکرد مالی حدآستانه‌ای (سقفی) را تعیین کند و انتقال وجه با مبلغ بالاتر از حد آستانه (سقف) را برای اشخاص حقیقی از طریق کلیه تراکنش‌های بانکی (درون بانکی و بین‌بانکی) و سایر ابزارهای پرداخت، مشروط به درج «بابت» و در صورت نیاز به ارائه اسناد مثبت کند.

اشخاص حقیقی که از حساب بانکی خود استفاده تجاری می‌کنند می‌توانند با دریافت شناسه (کد) اقتصادی و اتصال حساب بانکی خود به شناسه (کد)

اقتصادی، از شمول مفاد این جزء مستثنی شوند». همانطور که مشاهده می‌کنید اقدامات اخیر بانک مرکزی یعنی الزام به درج بابت و ارائه اسناد مثبت به شعب بانک‌ها برای انتقال وجه بیش از ۱ میلیارد تومان در نظام بانکی و همچنین تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری (که در آینده نزدیک اجرایی می‌شود) در راستای اجرای جزء ۳ بند «ح» تبصره ۱۶ قانون بودجه ۹۸ است.

در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در حمایت از تصویب این بند از قانون بودجه ۹۸ که اوایل اسفندماه پارسل منتشر شد، آمده بود: «تصویب نهایی احکام فوق‌الذکر که به تصویب کمیسیون تلفیق رسیده‌اند، می‌تواند در ادامه اقدامات مثبت و امیدوارکننده اخیر بانک مرکزی اعم از تجمیع اطلاعات حساب‌های بانکی بر اساس کد ملی اشخاص حقیقی و شناسه ملی اشخاص حقوقی، الزام به درج بابت در تراکنش‌های ساتنا و پایا، وضع محدودیت بر تراکنش‌های بانکی از طریق پایانه‌های فروش (POS)، ممنوعیت صدور چک تضمینی در وجه حامل و ظهرنویسی اینگونه چک‌ها و غیرفعال کردن برخی از پایانه‌های فروش که اطلاعات هویتی دارندگان آن ثبت نشده بود و ... منجر به احاطه بیشتر حاکمیت بر جریان وجوه (که آینه‌ای از جریان کالا و خدمات در کشور است) شده و از قبل آن منجر به جلوگیری فعال و پیشینی از فعالیت‌های مجرمانه و پولشویی و اخلاص در نظام اقتصادی کشور، افزایش درآمد مالیاتی دولت، ایجاد زیرساخت اطلاعاتی برای اعمال حمایت هدفمند از اقشار نیازمند و نیز وضع مالیات‌های تنظیمی بر معاملات ارز، سکه و مسکن و در نهایت ایجاد زیرساخت برای هدایت نقدینگی به سمت فعالیت‌های مولد شود».

*چرا شفافیت تراکنش‌های بانکی ضروری است؟ کاهش جذابیت اقتصادی فعالیت‌های غیرمولد نسبت به فعالیت‌های مولد یکی از مهمترین و ضرورتی ترین اقدامات در حوزه اقتصادی است به گونه ای که اصلاح وضعیت اقتصادی کشور بدون تحقق این امر ممکن نیست. شرط لازم برای تحقق این موضوع، اخذ مالیات‌های تنظیمی مانند مالیات بر عایدی سرمایه (CGT) بر فعالیت‌های غیرمولد است و این امر زمانی امکانپذیر خواهد بود که توان شناسایی این فعالیت‌ها در کشور وجود داشته باشد. در واقع، به دلیل اینکه همه معاملات در سامانه‌های رسمی کشور ثبت نمی‌شوند، شناسایی فعالیت‌های سوداگرانه بسیار دشوار است. اما با توجه به این که پشت هر معامله اقتصادی (کالا یا خدمت) یک جریان مالی وجود دارد، با رصد تراکنش‌های بانکی، می‌توان این معاملات را شناسایی کرد، ایده محوری تحریم‌های مالی آمریکا علیه کشورمان هم همین موضوع است.

برای رصد جریان‌های مالی در کشور دو اقدام لازم است: الف- باید ابزارهای پرداخت بی‌نام کم کم از اقتصاد حذف شوند و ب- ابزارهای پرداخت باید رصد گردند. در مورد حذف ابزارهای پرداخت بی‌نام، وضعیت کنونی کشور نسبتاً رضایت بخش است زیرا: ۱- به دلیل کوچک بودن مبلغ بزرگترین اسکناس‌های کشور، امکان انجام معاملات بزرگ با اسکناس وجود ندارد، ۲- با اجرای قانون جدید چک از سال آینده، جریان انتقال چک را در کشور قابل رصد می‌شود و ۳- با حذف امکان پشت‌نویسی چک تضمین‌شده بانکی توسط بانک مرکزی، امکان انجام معاملات گمنام با این ابزار بانکی از بین رفته است. بنابراین مهم‌ترین اقدام برای رصد معاملات اقتصادی، رصد تراکنش‌های بانکی است.

تشکیل باشگاه تحریمی‌ها برای مقابله با تحریم‌های اقتصادی آمریکا ضرورت دارد

دبیر شورای راهبردی روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران گفت: تشکیل باشگاه تحریمی‌ها یک قاعده عقلی است. کشورهای که تحریم شده‌اند مانند روسیه، چین، کوبا، ایران، ترکیه، سوریه و ... ظرفیت‌های بسیار بزرگی برای همکاری مشترک دارند.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، محمداقبر خرمشاد دبیر شورای راهبردی روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران در برنامه «رهیافت» رادیو اقتصاد با موضوع ضرورت راه‌اندازی باشگاه تحریمی‌ها و بررسی سازوکار مقابله با تحریم‌ها، گفت: اکنون شرایط جهان به گونه‌ای است که ایالات متحده آمریکا فقط ایران را تحریم نکرده؛ بلکه سایر قدرت‌های بزرگ مانند روسیه، چین و ... را هم تحریم کرده است.

وی اظهار داشت: مسئله مزبور بیانگر این است که جمهوری اسلامی در این قضیه تنها نیست و اگر بتوان کشورهای تحریمی را دور هم جمع کرد بدون

شک می‌توان بصورت مشترک بسیاری از نیازها را تامین، کمبودها را جبران و از همه مهمتر تا حد زیادی هدف‌گذاری‌های تحریم‌کنندگان را نقش بر آب کرد.

خرمشاد در ادامه گفت: وقتی کشوری مورد تحریم قرار می‌گیرد به این معنا است که بخشی از آن محصولات و تجهیزاتی را که لازم دارد نمی‌تواند تامین کند و بخشی که خود دارد نمی‌تواند در اختیار دیگران قرار دهد. در حال حاضر ۲۳ کشور در جهان به نوعی درگیر تحریم هستند. این کشورها به راحتی می‌توانند به یک مسیر موازی اقتصادی فکر کنند تا بتوانند نیازهای همدیگر را با هم‌افزایی و مشارکت یکدیگر برآورده سازند.

دبیر شورای راهبردی روابط خارجی جمهوری اسلامی ایران گفت: اگر باشگاه تحریمی ضد آمریکا ایجاد شود؛ اتفاق بسیار وحشتناکی برای آمریکا خواهد افتاد. به طور کلی کشورهای مورد تحریم باید توان خود را روی هم بگذارند تا بصورت مشترک نیازهای همدیگر را برطرف و به یک معنا دفع خطر کنند.

*کشورهای تحریم شده توسط آمریکا ظرفیت بزرگی برای همکاری مشترک دارند

وی افزود: کشورهای که تحریم شده‌اند مانند روسیه، چین، کوبا، ایران، ترکیه، سوریه و غیره کشورهای کوچکی نبوده و ظرفیت‌های بسیار بزرگی برای همکاری مشترک دارند. این کشورها از ظرفیت و توان بسیار بالایی در عرصه‌های مختلف برخوردارند و به راحتی می‌توانند نیازهای همدیگر را تامین و همینطور مشکلات و موانع را از سر راه فعالیت‌های خود بردارند.

خرمشاد در بخش دیگری از سخنان خود اظهار داشت: با مرور مخاطراتی که در ۴۰ سال گذشته برای انقلاب

اسلامی پدید آمده است؛ شاید به جرات بتوان گفت در اکثریت قریب به اتفاق چالش‌هایی که بوجود آمد ایران شروع‌کننده نبوده است؛ اما به رهبری حضرت امام و مقام معظم رهبری این توان بوده که بتوان تهدیدها را به فرصت تبدیل کرد و دشمن برای مهار فرصت‌های جدید ناشی از تحریم‌های خود مجبور شود راهبردها و تاکتیک‌های خود را عوض کند.

دبیر شورای راهبردی روابط خارجی ادامه داد: جنگی که در ابتدای انقلاب اسلامی، صدام علیه ایران آغاز کرد تبدیل به فرصتی شد که انقلاب توانست خود را بازسازی کند. آنچه که اکنون کشور از نظر توان موشکی، نظامی و منطقه‌ای دارد بخش قابل توجهی محصول خاکسترهای همان دوره است.

*راهبرد اساسی برای مصون ماندن از تحریم‌های آمریکا، پیاده‌سازی اقتصاد مقاومتی است

در ادامه علیرضا فرقانی، دبیر شورای سیاست‌گذاری باشگاه تحریم‌ها نیز با اشاره به تحریم‌های ظالمانه آمریکا گفت: تحریم به شکل و شمایل امروزی قدمتی ۱۰۰ سال در دنیا دارد. پیش از انقلاب اسلامی هم سابقه تحریم برای ایران وجود داشته به خصوص در بحث ملی شدن صنعت نفت که با پیگیری انگلیس در سازمان ملل علیه کشور اعمال شد. پس از انقلاب نخستین تحریم آمریکا علیه ایران بر سر تسخیر لانه جاسوسی کلید خورد. وی افزود: فقط تحریم‌ها ذیل فصل هفتم منشور

سازمان ملل در دنیا جنبه قانونی دارد و به عبارتی بقیه تحریم‌ها غیرقانونی است. در حال حاضر ۹۳ درصد تحریم‌های جهان به وسیله دولت آمریکا در حال انجام است. قبل از ۱۹۹۰ میلادی نزدیک به ۵۰ درصد تحریم‌ها مربوط به آمریکا بود؛ اما با فروپاشی شوروی، آمریکا ابزار تحریم را خیلی بیشتر در سیاست خارجی خود به خدمت گرفت.

فرقانی در ادامه ضمن اشاره به دو مکتب «جکسونیسم» و «ویلسونیسیم» در آمریکا افزود: مکتب جکسونیسم یک مکتب جنگ طلب و قائل به مداخله نظامی در کشورهاست و به عبارتی اعتقاد به جنگ سخت دارد. اما مکتب ویلسونیسیم بحث جنگ نرم را پیگیری می‌کند. جالب اینکه مقدمه مشترک این دو مکتب، اعمال تحریم است. یک جا تحریم منجر به جنگ در عراق و لیبی می‌شود؛ از این جهت که تضعیف مبانی اقتصادی و فروپاشی اتحاد ملی آن کشور را رقم می‌زند و جای دیگر تحریم مقدمه‌ای می‌شود برای جنگ نرم مثل ایران چون توانایی جنگ سخت را ندارند.

دبیر شورای سیاست‌گذاری باشگاه تحریم‌ها گفت: به طور کلی تحریم به عنوان یک ابزار مشترک برای این دو مکتب محسوب می‌شود و این تحریم‌ها ماهیت اقتصادی دارد. به طور کلی سه رکن اصلی آمریکا در این هژمونی اقتصادی‌ای که در جهان دارد به دلار، نفت و بانک خلاصه می‌شود.

وی در پایان خاطر نشان کرد: رهبر انقلاب می‌فرماید به دنبال یک راهبرد اساسی برای مصون ماندن از تحریم‌ها باشید نه کنترل، مهار و دور زدن تحریم‌ها. حال سوال اینکه چگونه می‌توان از تحریم‌ها مصون ماند؟ حضرت آقا راهبردی که در این زمینه اعلام فرمودند اجرای اقتصاد مقاومتی بود و بدین صورت اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در اولویت است.

با تحریم‌های داخلی هم روبه‌رو است که نمونه آن اعمال برخی از ممنوعیت‌های صادراتی است آن‌هم در شرایطی که کشور نیازمند ارزآوری است.

بر اساس قانون دولت تنها برای حمایت از تولید و نه تنظیم بازار می‌تواند از ابزار تعرفه که آن‌هم باید متعادل باشد، استفاده کند و سیاست ممنوعیت و محدودیت در واردات و صادرات تخلف است. نکته جالب‌توجه این است که دائم وزرای اقتصادی هم در صحبت‌ها و سخنرانی‌ها خود نسبت به بی‌ثباتی در تعرفه‌ها و ممنوعیت‌های صادرات و واردات شکایت می‌کنند و مشخص نیست که تصمیم‌گیری در خصوص اعمال این ممنوعیت‌ها چگونه بدون هماهنگی با آن‌ها گرفته می‌شود. چند ماه پیش محمود حجتی وزیر پیشین کشاورزی در جلسه هیات نمایندگان اتاق تهران گفت: «بارها در مکاتبات خود با اعضا کابینه اعلام کرده با هرگونه اعمال ممنوعیت و محدودیت صادرات روی محصولات کشاورزی مخالف است.»

به اعتقاد کارشناسان چنانچه دولت و نهادهای مسئول به نظرات فعالان اقتصادی توجه کنند، شاهد این حجم از تصمیم‌های شتاب‌زده از جمله در خصوص ممنوعیت و محدودیت‌های صادرات و واردات به اسم تنظیم بازار... در کشور نخواهیم بود. بی‌ثباتی در بازار قدرت تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی را از فعالان اقتصادی، بازرگانان و حتی کشاورزان را گرفته است. در حال حاضر در خصوص رویه‌های صادرات و واردات ثبات دیده نمی‌شود و هرروز با یک تصمیم جدید روبه‌رو هستیم و دستورالعمل و بخشنامه صادر می‌شود که حتی برخی در تناقض با یکدیگر هستند؛ یک روز واردات کالایی آزاد و روز دیگری ممنوع می‌شود و این به یک داستانی کلی بدل شده است.

اقدامات خلاف قانون در حوزه تجارت مشکلاتی را برای فعالان بخش خصوصی ایجاد کرده است

معضل ممنوعیت در صادرات برخی کالاها

به اعتقاد کارشناسان اقتصادی و فعالان بخش خصوصی کشور علاوه بر تحریم‌های خارجی متأسفانه با تحریم‌های داخلی هم روبه‌رو است که نمونه آن اعمال برخی از ممنوعیت‌های صادراتی است آن‌هم در شرایطی که کشور نیازمند ارزآوری است.

تغییر مداوم تعرفه‌های صادراتی و اعمال برخی ممنوعیت‌ها در صادرات برخی از کالاها به یکی از معضل‌های بزرگ تجارت کشور بدل شده است. رئیس اتاق تهران هفته گذشته در همایش بین‌المللی صنعت لبنیات ایران به این موضوع به‌عنوان یکی از چالش‌های مهم اقتصادی پرداخت و اعلام کرد: «تغییر تعرفه‌های صادراتی و اعمال برخی ممنوعیت‌ها در صادرات در شرایط کنونی، به‌طورجدی بازارهای صادراتی کشور را تهدید می‌کند.»

مسعود خوانساری گفت: «به‌طور نمونه در حالی طی شهریورماه امسال تعرفه صادراتی برخی مواد خام از سوی وزارت صمت تا ۲۵ درصد افزایش یافت که این اقدام منجر به کاهش تا ۹۰ درصدی صادرات این محصولات شد و درنهایت نیز دولت تصمیم با کاهش تعرفه‌ها گرفت.» او گفت: «بر اساس نص صریح قانون، دولت به‌جز برخی کالاها شامل اسلحه، مواد مخدر و مشروبات الکلی، اجازه ممنوعیت در واردات و صادرات سایر کالاها را ندارد و تنها می‌تواند با استفاده از ابزار تعرفه، آن را مدیریت کند.»

به اعتقاد کارشناسان اقتصادی و فعالان بخش خصوصی کشور علاوه بر تحریم‌های خارجی متأسفانه

در صحن مجلس عجله نکنند، اظهار کرد: معتقدم، پیش‌تر مسیری که برای اصلاح قانون طی شده، مسیر درستی نبوده و دو پیش‌نویسی که یکی در قالب طرح و دیگری در قالب لایحه ارائه شده و در دست بررسی است، تناقضات فراوانی دارد.

وی ادامه داد: امیدوارم با توجه به اینکه سازمان نظام‌مهندسی ساختمان و شورای مرکزی در ۶ ماه گذشته حالت نیمه تعطیل داشت و عملاً در اصلاح قانون و آیین‌نامه نقش‌آفرینی نکرد، فرصت دوباره‌ای به سازمان داده شود و با همفکری و اعمال برخی از نظرات و پیشنهادی سازمان نظام‌مهندسی ساختمان در دوره جدید، اصلاحات در مجلس طرح و به تصویب برسد.

وی افزود: درعین‌حال با توجه به اینکه انتخابات مجلس نیز پیش‌روست امید است تا در فرصت باقیمانده تا آغاز به‌کار مجلس جدید، این کار نهایی و در ابتدای مجلس آینده انجام شود. تصریح می‌کنم تناقضاتی در قانون، آیین‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و نظام‌نامه‌ها وجود دارد که باید اصلاح شود.

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان با یادآوری این‌که در طرح در دست بررسی آمده که سازمان نظام مهندسی ساختمان زیر نظر سازمان مدیریت برود، گفت: با توجه به اینکه سازمان نظام مهندسی یک سازمان اعمال مقررات و اجرایی بوده و سازمان برنامه‌ریز نیست، در نتیجه باید زیر نظر یک دستگاه اجرایی قرار بگیرد. کما اینکه از اول انقلاب نیز امر نظام مهندسی در وزارت مسکن و شهرسازی و هم‌اکنون در وزارت راه و شهرسازی استقرار داشته است و وزارتخانه ذی ربط آن این وزارتخانه است. اینکه هم‌اکنون یک شوک وارد کردن و دستگاه را در کل عوض کردن تبعات منفی فراوانی دارد.

درخواست عجیب رئیس جدید از مجلس: برای اصلاح قانون نظام مهندسی عجله نکنید

رئیس سازمان نظام مهندسی با بیان این‌که سازمان نظام مهندسی ساختمان و شورای مرکزی در ۶ ماه اخیر نیمه تعطیل بود، گفت: مجلس برای اصلاح قانون نظام مهندسی عجله نکند.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، احمد خرم با بیان این‌که از وزارت راه و شهرسازی و مجلس به‌ویژه کمیسیون عمران درخواست می‌کنم برای اصلاح قانون نظام‌مهندسی و طرح آن

پنج اصل بنیادی مدیریت عملکرد؛ داغ‌ترین موضوع سال‌های اخیر منابع انسانی

مترجم: مهدی نیکویی

مدیریت عملکرد، تبدیل به یکی از داغ‌ترین موضوعات سال‌های اخیر سازمان‌ها شده است. این مساله، برخلاف موضوعات مختلف حوزه منابع انسانی، حتی از پژوهش‌ها و نشریات کسب‌وکار هم فراتر رفته و بارها پای آن به رسانه‌ها کشیده شده است. فقط در سال ۲۰۱۵، بیش از ۵۰ شرکت بزرگ آمریکا از جمله نتفلیکس، مایکروسافت، اسنچر، دیلویت و جنرال موتورز اعلام کردند که تغییراتی اساسی برای بهبود وضعیت مدیریت عملکرد خود در پیش گرفته‌اند که یکی از این تغییرات، کنار گذاشتن رتبه‌بندی عملکرد سالانه مرسوم بود. روند تغییرات مدیریت عملکرد این شرکت‌ها با نتایج مختلفی همراه بود. به‌عنوان مثال،

می‌توان از زمان صرف شده فراوان برای این فرآیند نام برد (شرکت دیلویت اعلام کرد که در هر سال حدود ۲ میلیون نفر / ساعت درگیر برنامه مدیریت عملکرد آن هستند). در کنار این سرمایه‌گذاری سنگین زمانی و مالی، ناامیدی و نگرانی‌های فراوانی از اثربخشی فرآیند مدیریت عملکرد (چه در بین کارکنان و چه در بین رهبران سازمانی) وجود داشته است. علاوه بر آن، کارکنان خواستار بازخوردهای بیشتر و به‌موقع‌تر از عملکرد خود بودند و این موضوع هم باعث شد تا لزوم تغییرات اساسی در مدیریت عملکرد، احساس شود.

با این حال شیوه‌های مدیریت عملکرد که طی بیش از ۵۰ سال، تکامل یافته است، دوره جدید تغییرات اساسی و بنیادین، یک چالش بزرگ برای رهبران

سازمانی به شمار می‌رود و بسیاری از شرکت‌ها نتوانستند فرآیندهای مدیریت عملکردی طراحی کنند که اثربخشی و کارایی مناسبی داشته باشد. براساس پژوهشی که در سال ۲۰۱۴ توسط موسسه پرسنل و توسعه چارتر بریتانیا انجام شد، یک‌سوم از کارکنان مصاحبه‌کننده، بیان کردند که روش‌های مرسوم مدیریت عملکرد را ناعادلانه می‌دانند. یافته‌های جدید از شرکت مشاوره تاورز واتسون (Towers Watson)، نشان می‌دهد که تقریباً نیمی از رهبران سازمانی تمایل ندارند روی مدیریت عملکرد سرمایه‌گذاری کنند و آن را نوعی اتلاف وقت و هزینه می‌دانند. اما چه عاملی باعث شده که با این نگرش منفی مدیران به بحث مدیریت عملکرد، باز به بازنگری و ایجاد تحول در آن اقدام کنند؟ ما توصیه می‌کنیم که پیش از اقدام و شروع تغییرات بنیادین، زمانی را به بررسی این موضوع اختصاص دهید. براساس پژوهش‌ها و بررسی‌های تجربی گسترده، به این نتیجه رسیده‌ایم که هر شرکتی پیش از بررسی شیوه مدیریت عملکرد خود و بازنگری در آن، باید پنج مساله بنیادی را در نظر داشته باشد. این مسائل باعث می‌شود که اثربخشی فرآیندهای مدیریت عملکرد سازمان افزایش یافته و از اتلاف منابع سازمان جلوگیری شود.

۱- درک واحد ذی‌نفعان از هدف مدیریت عملکرد
نخستین پیش‌نیاز برای هر سازمانی که قصد بهینه‌سازی نتایج سرمایه‌گذاری خود بر مدیریت عملکرد را دارد، ایجاد یک درک واضح و مشترک از هدف مدیریت عملکرد بین ذی‌نفعان کلیدی این فرآیند است. پژوهش ما نشان می‌دهد که سیستم مدیریت عملکرد باید با فرهنگ سازمانی و استراتژی آن هماهنگی داشته باشد و بتواند خود را با شرایط متغیر انطباق دهد. طبق تجربیات ما، سازمان‌هایی

بیشترین اثربخشی و رضایت را از سیستم مدیریت عملکرد خود دارند که درکی روشن از هدف مدیریت عملکرد در مدیران صفی (سرپرستان و مدیران مستقیم کارکنان)، واحد منابع انسانی و کارکنان وجود داشته باشد. هرچند نمی‌توان به‌طور دقیق، تمام عوامل موفقیت‌آفرین را شناسایی کرد، توجه به موارد زیر اهمیت فراوانی دارد:

انطباق رفتار با استراتژی: مدیریت عملکرد را نمی‌توان بی‌توجه به استراتژی‌ها و اهداف سازمانی پیش برد. یکی از مدیرانی که با آنها مصاحبه کردیم، بیان کرد: «هدف اصلی مدیریت عملکرد در سازمان ما، هم‌راستاسازی تلاش‌های کارکنان با اهداف شرکت است.»

مدیریت عملکرد به‌عنوان یک ابزار بهره‌وری: مدیریت عملکرد در دسته‌ای از سازمان‌ها به‌عنوان ابزاری برای بهبود بهره‌وری شناخته می‌شد. در این سازمان‌ها، گاهی ارتباط مدیریت عملکرد با استراتژی‌ها کمرنگ‌تر بود. با این حال، با توجه به آنکه فرهنگ سازمانی آنها به بهره‌وری و عملکرد کارکنان بهای زیادی می‌داد، از مدیریت عملکرد به‌عنوان ابزاری برای تشویق و ترغیب کارکنان به بالا بردن عملکردشان استفاده می‌شد. یکی از مدیران سازمانی، این کارکرد را چنین تشریح کرد: «برای افزایش بهره‌وری، مدیریت عملکرد، یکی از الزامات است. برای آنکه خروجی کار آنها افزایش یابد و ترغیب به بالا بردن کمیت و کیفیت کار خود شوند، سیستم مدیریت عملکرد را جدی می‌گیریم.»

مدیریت عملکرد به‌عنوان ابزار توسعه استعدادها و ارزش‌آفرینی: گروه سومی از سازمان‌ها وجود داشتند که هدفشان از توجه به مدیریت عملکرد، توانمندسازی کارکنان، شکوفا کردن استعدادها و پتانسیل‌های آنها و حرکت به سمت ارزش‌آفرینی

طبیعت زیبای برفی مسیر اسالم به خلخال

منطقه ییلاقی اسالم استان گیلان از طریق جاده ای به شهرستان خلخال استان اردبیل متصل می شود. اقلیم کوهستانی و ترکیب جنگل و دشت در زمستان و پس از بارش برف، طبیعتی زیبا با مناظری بکر را به وجود می آورد. این تصاویر مناطق ییلاقی اسالم و ساکنان روستایی شهرستان خلخال را نشان می دهد.

IRNA

Amin Rahmani